

Stockholm, 10 februari 2023

Öppet brev till beslutsfattare och offentliga finansiärer till det fria dansfältet

Vi som skriver detta brev representerar organisationer som har olika roller inom infrastrukturen för produktion av publik verksamhet i det fria dansfältet. Vi arbetar dagligen nära fria danskonstnärer.

Vi är djupt oroade över danskonstens framtid i Sverige.

Danskonsten i Sverige bärs upp av de fria danskonstnärerna. Fältet är väl utvecklat och bygger på att de fria danskonstnärerna själva söker finansiering, och sedan producerar och distribuerar sina verk. Det finns för få dansinstitutioner som kan stå som infrastruktur och bärande funktioner i dansfältet för att täcka efterfrågan och behovet av nya dansverk. I stället återfinns stor del av denna kompetens, verksamhet och nätverk hos de fria aktörerna. Dessa fria aktörer är i hög grad beroende av de projektbidrag som utlyses av Kulturrådet. Även arrangörsledet finansieras delvis av denna stödform; väletablerade arrangörer och återkommande festivaler finansieras helt av projektbidragen.

Därför är kontinuerlig offentlig finansiering till de fria danskonstnärerna helt avgörande.

Potten till dans har alltid varit förhållandevis liten och fältet är underfinansierat. Verksamhetsbidrag är få förunnat. Projektbidragen från Kulturrådet är därför centrala för att fria danskonstnärer ska kunna genomföra sina projekt. Arrangörerna i sin tur, som Dansens Hus, MDT Moderna Dansteatern, Atalante, Dansstationen och Norrlandsoperan, är dessutom beroende av att danskonstnärerna kan producera sina verk, för annars har scenerna inget att visa.

När Kulturrådet i november 2022 enbart kunde bevilja 14% av de sökande projekten fick det direkt effekt. Beslutet höll en avsevärt lägre nivå av beviljat stöd än tidigare beslut (41% beviljningsgrad, föregående beslutsomgång). Som följd av det specifika beslutet står fältet nu inför stora risker som vi vill pålysa. Projekt måste ställas in. Många blir arbetslösa. Till detta ska tilläggas att vi ser en liknande utveckling hos både kommun och region och den behövliga samfinansieringen uteblir ofta. Inflationen som vi nu ser leda till ökade kostnader på brett plan gör situationen än mer kritisk, och hade varit så även med bibehållna anslagsnivåer.

Ett år av denna nivå av projektbidrag och vi kommer få se hur många som lämnar fältet.

Återstartsutredningen konstaterade att infrastrukturen för dans och cirkus är svagare än inom många andra konstformer och bärs av de fria aktörerna: "Det finns anledning att särskilt bevaka hur förutsättningarna inom dessa konstformer påverkas under och efter pandemin." Under pandemin sattes krisstöd och återstartsbidrag in. De nivåer som uppbyggdes gjorde att många

äntligen kunde finansiera och planera för sin verksamhet. Det var absolut ingen lyx, men det blev tydligt att sådana nivåer alltid borde vara på plats.

Under pandemin pratade man om att kulturen måste stöttas för att inte slås ut. Vi står dock nu inför risken att samma allvarliga konsekvenser inträffar vid ett senare tillfälle.

Dans, cirkus och performance behöver kontinuitet i stödformerna, ytterligare en projektbidragsomgång med samma sänkta nivåer av bidrag kommer att innebära en stor risk för att fältet utarmas med kompetensflykt och tappade verksamheter som följd. Framförallt vore det en förlust för publiken i Sverige.

Vi vill med det här brevet uppmana:

- Kulturrådet att omgående se över vilka åtgärder som kan vidtas för att öka nuvarande budget till projektbidrag inom dans, cirkus och performance 2023,
- andra offentliga finansörer att adressera problematiken och se över befintliga finansieringsnivåer till det fria dansfältet,
- uppmana Kulturdepartementet att permanent skjuta till minst 15 miljoner avseende projektbidrag och verksamhetsbidrag inom dans, cirkus och performance som fördelas av Kulturrådet inför 2024, och helst om möjligt en revidering redan till vårbudgeten.

Hälsningar,

Sara Bergsmark, VD Johnson & Bergsmark
Birgit Berndt, Danschef Norrlandsoperan
Anna-Karin Domfors, VD Interim kultur AB (svb)
Anna Efraimsson, Teaterchef MDT Moderna Dansteatern
Lars Eidevall, konstnärlig ledare Dansstationen
Anna Koch, konstnärlig ledare Weld
Terry Johnson, VD Johnson & Bergsmark
Magnus Nordberg, VD Nordberg Movement
Tomas Persson Carlberg - Gästspelskoordinator Atalante
Elisabet Widlund Fornelius, Verksamhetschef Nordberg Movement
Johannes Öhman, Teaterchef, Dansens Hus